

N:o 22.

Af herr **Ekdahl**, *angående tull å brukade och slitna säckar.*

Redan vid tvenne föregående riksdagar ha motioner väckts om att rubriken »säckar tydligen brukade och slitna — fria» måtte utgå ur tulltaxan, och att dylika säckar må underkastas samma tullsats, som gäller för nya, samt

att § 9 mom. 2 af de vid gällande tulltaxa fogade »underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör», i hvilken paragraf, under iakttagande af vissa der meddelade bestämmelser, medgifves restitution af 10 öre per kilogram af tullmedlen för väfnader, då juteväfnad, tillverkad i utlandet, användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad till utrikes ort, äfvenledes måtte utgå.

Dylika motioner väcktes år 1895 af mig i Första och P. Nilsson i Tönnersa i Andra Kammaren samt 1899 af herr G. F. Östberg och mig i Första samt J. E. Behmer i Andra Kammaren.

För samtliga dessa motioner förebragtes vägande skäl, stödda på fakta och siffror. Ingen af dem lyckades dock vinna godkännande af dåvarande bevillningsutskotts majoritet, utan afvisades af denna. 1899 var det emellertid nära, att frågan på grund häraf blifvit återremitterad till utskottet. Vid votering i Första Kammaren segrade utskottsmajoritetens åsigt mot förslag om återremiss endast med den förseglade sedelns tillhjälp.

Frågan kan alltså med skäl sägas ha fallit framåt.

Redan af denna anledning tager jag mig tillfälle att åter väcka motion i ämnet.

Jag gör detta dock äfven af andra skäl. Jag gör det därför, att har det än redan förut ådagalagts, att det skydd, 1888 års tulltaxa velat skänka juteindustrien, för att bli effektivt måste fullständigas på sätt i de omnämnda motionerna föreslagits, föreligga nu ovedersägligen fakta och bevis för att, om icke detta skydd beviljas, juteindustrien är dömd att dö, och att ha medverkat härtill får icke en representation låta komma sig till last, som har och vet sig ha till sin uppgift icke att döda, utan att värna vår fosterländska industri.

Såväl för detta som därför, att de grunder, på hvilka bevillningsutskottet hittills underkänt i ämnet väckta motioner, icke hålla stånd inför en sakkunnig saklig granskning, föreligga i fakta och siffror bevis, hvilka icke kunna jäfvas.

Jag ber att här i korthet få framställa dem.

De grunder, på hvilka 1895 års motion blef af bevillningsutskottet afstyrkt, tillbakavisades redan af motionärerna 1899. Jag rekapitulerar dem i korthet jemte vederläggningen af dem.

Utskottet förklarade sig afstyrka motionen därför:

1. att, då uppgifterna öfver tillväxten af importen af begagnade säckar blott sträckte sig öfver två år, man ej kunde draga några verkliga slutsatser deraf, ty det kunde hända, att den ju blott varit tillfällig;

2. att importsiffrorna icke voro tillförlitliga, då bland de i dem angifna säckarne äfven kunde ingå sådana, som voro returneradt emballage;

3. att de sanitära vådorna icke borde kunna vara så stora — ett antagande, för hvilket emellertid ej en skynt af bevis förebragtes;

4. att det var ett faktum, att tullen skulle bli till men för en annan inhemsk industri, superfosfattillverkningen.

Dessa invändningar gälde begäran om borttagande af tullfriheten för gamla säckar, i fråga om hvilken påpekats dels den stigande importen af dylika säckar af ett omfång, som icke varit afsedt med det i 1888 års tulltaxa för dem beviljade undantaget, dels den sanitära vådan af en okontrollerad införsel af dylika smutsiga säckar från ofta med smittosamma sjukdomar behäftade länder och hamnar.

Utskottets invändningar bemöttes af motionärerna 1899 i dessa punkter på följande sätt:

1. Statistiska siffror förelågo vid den nya motionens väckande icke blott för två år utan för sex, och dessa talade alla samma språk som de,

hvilkas beviskraft utskottet 1895 underkände. I motionen, till hvilken jag beträffande detaljuppgifterna hänvisar, anfördes de bevis härför, som importsiffrorna för åren 1892—98 alla gäfvo.

2. De begagnade säckar, som införas, äro införda i handelsändamål och icke som returemballage, ty reimport af emballagesäckar förekommer icke annat än i ytterligt få undantagsfall, på grund deraf, att endast i undantagsfall varor från Sverige exporteras med säckar som emballage.

3. Utskottets tvifvel angående de importerade gamla säckarnes hälsofarlighet vederlägges bäst af gjorda undersökningar. Resultatet af dessa undersökningar framlades emellertid, emedan det då ännu icke förelåg i afslutadt skick, ej i sjelfva motionen utan först sedan, dels före dennas behandling i utskottet, dels före den slutliga behandlingen i kamrarne. Detta resultat, hvilket tillräckligt torde ådagalägga importens hälsovådliga beskaffenhet, klargjordes i tvenne af handelskemisten Landin i Stockholm lemnade undersökningsprotokoll, hvilka jag på grund af deras vikt och värde vid frågans bedömande tillåter mig äfven i min motion citera.

De lyda som följer:

»På begäran af Svenska Juteväfverierna har genom undertecknad verkstälts kemisk, mikroskopisk och bakteriologisk undersökning af rester uti generalprof af tvenne hos Aktiebolaget Svensk Express i Göteborg befintliga partier begagnade socker- och mjölsäckar om resp. 400 och 200 stycken. Säckarna voro enligt uppgift och märken af utländsk härstamning, och generalprofven uttogos på min anmodan af stadskemisten i Göteborg doktor J. E. Alén och tillställes mig förseglade med hans sigill. Undersökningsresultaten hafva blifvit följande:

Vid kemisk analys af resterna uti fem såsom generalprof uttagna säckar från 400-säckars-partiet befunnos halterna oorganiska ämnen, som till stor del voro af sand- och jordartad natur, utgöra resp. 9,56 procent, 5,52 procent, 1,05 procent, 1,17 procent och 3,85 procent. I öfrigt befunnos resterna ur samtliga profven vid mikroskopisk undersökning innehålla, förutom sockerpartiklar och fragment af växtfibrer (från säckarne), äfven mjölrester med talrika såväl döda som lefvande individer af mjölloret (*Acarus siro*) samt mögelsvampar och stora mängder dam och smuts. Bakterier förefunnos likaledes i samtliga prof, och visade sig resterna vid verkställda bakterieodlingsförsök vara en mycket gynsam jordmån för bakterier.

De ur 200-säckars-partiet uttagna sex profven visade vid kemisk analys 1,60 à 2,56 procent oorganiska ämnen, delvis af sand och jordartad natur.

Vid mikroskopisk undersökning påvisades i samtliga prof rester af mjöl, särskildt af majs och arrow, med talrika dels lefvande, dels döda individer af mjölloret (*Acarus siro*) jemte fragment af växtfibrer (från säckarne), samt betydande mängder dam och smuts. Äfven alla dessa prof innehöllo bakterier och visade sig vid verkställda bakterieodlingsförsök vara en mycket god jordmån för bakterier.

Stockholm den 14 februari 1899.

Kemisk Tekniska Byrån,

John Landin,

Handelskemist i Stockholm.

Analys n:is 105,645—51. 105,724—29.

Anmälan n:is 28,139, 28,176.

»På begäran af Sv. J. V. har genom undertecknad verkstälts kemisk, mikroskopisk och bakteriologisk undersökning af rester ur begagnade mjölsäckar dels genom mig uttagna ur ett vid tullhuset vid Skeppsbron befintligt säckparti, dels insända profver.

Af förstnämnda säckparti, som utgjordes af hoprullade säckar förvarade i tre stycken tomsäckar, alla märkta »M. H.», uttogos ur inalles sju säckar tre separata prof, som undersöktes hvar för sig. Två af profven utgjordes väsentligen af rågmjölsrester, i det ena äfven majs- jemte något hvetemjöl. Det tredje utgjordes väsentligen af majsmjölsrester med mindre halt rågmjölsrester. I samtliga prof förefunnos afsevärda mängder växtfibrer samt dam och orenlighet. Dessutom förefunnos särskildt i de båda förstnämnda profven mögelsvampar och såväl döda som lefvande individer af mjölloret (*Acarus siro*) i stor mängd. Halterna oorganiska ämnen, som till väsentlig del utgjordes af sand- och jordartade partiklar, voro resp. 3,93, 5,90 och 3,40 procent.

Af de insända profven hafva de ur säckar med följande märken undersökts kemiskt och mikroskopiskt hvar för sig (»319 Crosly Roller Milling Company Crosly's A. A. A. Patent Process Topeka Kans. U. S. A. Bemis Bro Bay C:o St. Louis U. S. A. For Drawback», »2740 For Drawback Columbia Mill C:o 280. Las Columbia Roller Process Patent», »For Drawback Adonis Fancy Patent Richardson i Evans Indianapolis Ind.», Crosly Roller Milling Company Crosly's A. A. A. Patent Process Topeka Kans U. S. A. Bemis Bro Bay St. Louis U. S. A. For Drawback»).

Samtliga dessa prof innehöllo hvete- och delvis hafremjolsrester jemte växtfibrer samt i stor mängd mögelsvampar, individer af mjölret samt dam och smuts. De oorganiska ämnena, som äfven här till väsentlig del utgjordes af sand och jordartade ämnen, voro resp. 7,10, 7,9, 8,36 och 9,78.

Alla prof visade större eller mindre bakteriehalt. Ett af alla prof uttaget generalprof visade 60 stycken pr gram, men resterna voro en så förträfflig jordmån för bakteriernas utveckling, att de i fuktig atmosfer på ett dygn kunde tusenfaldigas. Bakterierna voro delvis af beskaffenhet att göra gelatin flytande, hvilket plägat anses såsom indicium på deras elakartade natur.

Stockholm den 23 maj 1900.

Kemisk Tekniska Byrån,

John Landin,

Handelskemist i Stockholm.

Anmälning N:is 29624, 29672.

Analys N:is 110931—33. 111106—09.»

4. Skälet att tullen skulle kunna bli till men för superfosfatindustrien kan anses bortfallet, sedan denna industri erhållit den tull af 25 öre per 100 kilo, som mer än väl motväger den blott till bråkdelen af en procent uppgående tillökning i utgifter, som den kunde komma att få vidkännas genom tullen på begagnade säckar.

Men utom dessa motskäl mot de 1895 anförda betänkligheterna mot borttagandet af tullfriheten för begagnade säckar, anförde motionärerna 1899 ytterligare ett nytt skäl, ännu starkare än dessa, särskildt för andra punkten i motionen, som rörde tullrestitutionen för omslagsväf vid export sjövägen.

Detta skäl var den konkurrens med den europeiska tillverkningen från de med kuliarbetskrafter arbetande indiska jutefabrikernas sida, som under nittioalets senare år framträd, särskildt i fråga om omslagsväf, så kallad Kalkutta Hessians; en konkurrens, som enligt af motionärerna anförda siffror, till hvilka jag äfven tillåter mig hänvisa, till och med bragt den stora och starka juteindustrien i Dundee i fara, och som nu hotade att alldeles öfversvämma vårt eget land.

Trots dessa skäl blefvo dock äfven 1899 års motioner, som bekant, af bevillningsutskottet afstyrkta och äfven i Första Kammaren, dock endast med den förseglade sedelns tillhjälp, af Riksdagen afslagna.

Sedan dess har ställningen ytterligare utvecklats sig derhän, att det nu icke endast är önskvärdt för juteindustrien att erhålla begärddt skydd, utan att det rent af är *en lifssak* för densamma, att detta beviljas. Derjemte har också erfarenheten, enligt hvad fakta och siffror ådagalägga, styrkt, att äfven de skäl, som 1899 anfördes mot motionernas godkännande, antingen redan då saknat faktiskt underlag eller nu fullständigt bortfallit.

Hur det förhåller sig med saken i de skäl, utskottet nämnda år anförde som stöd för motionernas afstyrkande, torde framgå af följande belysning af dess resonnement.

Den motivering, utskottet afgaf för sitt afstyrkande utlåtande af de af herrar G. F. Östberg och G. A. Ekdahl i Första samt herr J. E. Behmer i Andra Kammaren väckta motionerna, lydde som följer:

»På sätt motionärerna anført, blefvo vid 1895 års riksdag väckta motioner med enahanda innehåll som de nu förevarande i enlighet med bevillningsutskottets hemställan af Riksdagen afslagna. De skäl, som af nämnda års bevillningsutskott anfördes för afslag å de då väckta motionerna, så vidt de afsågo tull å begagnade säckar, och hvilka skäl af herr Behmer i hans motion nu omförmälts, synas utskottet fortfarande ega full giltighet. Visserligen utvisa de af herr Behmer nu åberopade statistiska uppgifterna angående införseln af begagnade säckar, att denna införsel under åren 1896 och 1897 *något* öfverstigit införseln under de näst föregående två åren; men dels kan det icke med fog påstås, att *de statistiska uppgifterna utvisa en afgjord och väsentlig stegring af införseln* utaf begagnade säckar, dels får härvid icke förglömmas, att en stor del af de gamla säckar, som införas, är *returnerad emballage*. Så t. ex. exporteras från Sverige *träkol, ekbark, trädrullar, gödningsämnen, cement och till och med i uppgifvet fall buteljer*, inpackade i säckar, hvilka *returneras*. Hvad beträffar de vådor i sanitärt afseende, som förmenas kunna uppstå af ifrågavarande införsel, kan väl icke bestridas, att möjlighet för öfverförande af smitta genom införseln af begagnade säckar kan i detta likasom i åtskilliga andra fall föreligga; men förebyggandet af en dylik fara synes utskottet icke kunna vinnas derigenom att varan åsättes tull. Hvad slutligen beträffar det af herr Behmer till stöd för ifrågavarande yrkande anförda skälet, att numera, efter det superfosfatfabrikationen erhållit skydd, denna

tillverkning väl kunde tåla vid den förhöjning i sina omkostnader, som blefve en följd af tull på begagnade säckar, vill utskottet erinra, att andra *konstgjorda gödningsämnen äro tullfria*, och att det sålunda är af vigt för tillverkningen af dessa, att omkostnaderna derfor hållas vid lägsta möjliga belopp. Såsom ytterligare skäl för bibehållande af nu gällande tullfrihet å begagnade säckar vill utskottet anföra, att tull å denna vara helt visst skulle åstadkomma en höjning i priset på flera handelsvaror, som emballeras i säckar och ofta äro af ganska lågt värde. Den tullsats, som, i händelse motionerna bifölles, komme att gälla för brukade och slitna säckar, måste äfven anses synnerligen hög, i det att värdet å sådana säckar icke torde öfverstiga 25 öre stycket, i följd hvaraf tullsatsen, under antagande att hvarje säck väger 1 kilogram, skulle utgöra omkring 50 procent af varuvärdet och, om säckarne väga 1½ kilogram stycket, uppgå till än högre procent. Slutligen må det icke heller lemnas oanmärkt, att bifall till motionärernas förslag i fråga om tullen å begagnade säckar skulle medföra, att vid reimport af dylika antingen tull måste erläggas eller ock, för undvikande häraf, bevisning om deras egenskap af returgoods förebringas, något som naturligtvis skulle medföra tidsförlust och besvär.

Utskottet hemställer för den skull,

5:o) att ifrågavarande motioner, så vidt de afse tulltaxans bestämmelser rörande artikeln säckar, icke måtte af Riksdagen bifallas.

I de nyss omförmälda, af herr Östberg och mig samt af herr Behmer väckta motionerna har, såsom ofvan nämnts, jemväl framstälts förslag om upphäfvande af § 9 mom. 2 tulltaxeunderrättelserna, hvilket lagrum är af följande lydelse:

»Då juteväfnad, tillverkad i utlandet, användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad till utrikes ort, må för hvarje kilogram af väfnaden restitutionsvis af tullmedlen beviljas 10 öre under iakttagande af de under punkten 1 upptagna bestämmelser; skolande dock den försäkran om varans ursprung, som det enligt punkten 1 b) åligger tillverkare att vidfoga angifningsinlagan, i det fall, hvarom här är fråga, afgifvas af tillverkaren af den vara, för hvars emballerande juteväfnaden blifvit använd, samt innehålla, att emballaget utgöres af utländsk juteväfnad, för hvilken full införselstull blifvit erlagd, äfvensom uppgift om emballagets vigt; vederbörande tullmyndighet å exporten förbehållet att, om anledning

dertill förekommer, genom störtning och profvägning utröna emballagets vikt. I de sålunda meddelade föreskrifterna må dock generaltullstyrelsen lemna de lättnader, som, utan åsidosättande af nödig kontroll, kunna medgifvas.»

Den lättnad i varuomsättningen, som genom ifrågavarande stadgande åstadkommits, är enligt utskottets åsigt till icke obetydligt gagn, och ett upphäfvande af nämnda stadgande skulle särskildt vålla svårighet för trä-massetillverkningen, hvilken näring dock är af den betydelse, att ett hämmande af dess utveckling bör så vidt möjligt undvikas. På grund häraf och med åberopande i tillämpliga delar jemväl af de skäl, som blifvit anförda till stöd för utskottets afstyrkande af motionärernas förslag om upphäfvande af nu gällande tullfrihet för brukade och slitna säckar, hemställer utskottet,

6:o) att herrar Östbergs och Ekdahls samt herr Behmers ifrågavarande motioner i hvad de afse upphäfvande af gällande bestämmelser om tullrestitution för juteväfnad, som vid varuinförsel användes till emballage, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 februari 1899.

På bevillningsutskottets vägnar:

Werner G. von Schwerin.

Redan under den debatt, som när motionen förekom till behandling i Första Kammaren der uppstod, påpekades, att utskottets motivering lemnade mycket öfrigt att önska i fråga om beviskraft, och det var ju äfven så nära, att motionen återförvisats till förnyad behandling, att det endast var med den förseglade sedelns hjälp, som utskottet undgick denna prickning. Sedan har från sakkunnigt håll ytterligare framlagts ett fullständigt och som det synes ovedersägligt material mot den af utskottet anförda motiveringen. Jag anhåller att här få lemna en kortfattad öfversigt af dessa mot utskottets skäl till afstyrkande befintliga motskäl.

Utskottet säger först, att de skäl, som 1895 års utskott anført för afslag, ännu 1899 egde full giltighet.

Hur dermed förhåller sig, har jag redan i det föregående påvisat.

På samma sätt som dervid är uppvisadt, förhåller det sig med hållbarheten af utskottets nya skäl till afstyrkande.

Utskottet säger, att införseln af begagnade säckar under 1896 och 1897 visserligen *något* öfverstigit införseln under de näst föregående åren, men dels kan det icke med fog påstås, att de statistiska uppgifterna utvisa en afgjord och väsentlig stegring af införseln af begagnade säckar, dels är en stor del af de säckar, som införas, returnerad emballage.

Härvid är emellertid att märka, att införseln steg från 1894 och 1895, då den var 134,910 och 174,589 kronor, till 231,119 kronor under 1896 och 199,627 under 1897 eller från för 309,499 kronor under båda åren 1894 och 1895 till för 430,476 kronor under båda åren 1896 och 1897, d. v. s. med ungefär 40 procent. Denna stegring kallar utskottet »någon» stegring.

Äfven om man blott fäster sig vid sjelfva siffrorna, blir detta epitet besynnerligt. Men nu kommer en annan sak till. Deklareringen af begagnade säckar sker så, att man af de lemnade uppgifterna om de införda partiernas värde alls icke kan draga någon säker slutsats beträffande antalet införda säckar. Med den ökade utsträckning, trafiken med gamla säckar på vårt land tagit, har priset på dem sjunkit så, att samma summa i pris 1897 med visshet motsvarar ett betydligt större antal säckar än den skulle ha gjort 1895. Att importörerna icke äro angelägna om att allmänheten skall få klart besked om det verkliga antal gamla säckar som införes, samt att deklarereringen göres utan enhet och plan, det visa de högst vexlande prisuppgifterna.

Sålunda värderas exempelvis, enligt uppgift från Helsingborgs tullkammare öfver gamla och brukade tomsäckar, dit införda år 1900 till samma bolag:

under inkomst-n:o	677	18,000	kg. till	6,000	kronors värde.
»	»	»	690	13,000	» » 3,400 » »
»	»	»	792	27,000	» » 6,000 » »
»	»	»	899	15,000	» » 3,000 » »
»	»	»	2,536	16,000	» » 800 » »

Medan den första uppgiften motsvarar 30 öre pr kg., motsvarar den sista posten endast, säger och skrifver, 5 öre riksmünt pr kilogram jutesäckar eller *en femtedel* af hvad råjuten kostar.

Skall man af tulldeklarereringen få ett verkligt begrepp om antalet af

de gamla säckar som införas, måste sålunda uppenbarligen denna deklarerings ändras derhän, att den upptager både värde, antal och vikt hos säckarne.

Sedan följer påståendet, att en stor del gamla säckar, som införas, äro returnerad emballage. Bevis för detta påstående saknas. Hvilka äro väl nemligen de industrier, som returnera gamla säckar, och i hvilket omfång sker detta, om det göres. Härom lemnas ingen tillfredsställande upplysning.

Från Sverige exporteras, säger utskottet, i säckar träkol, ekbark, trådrullar, gödningsämnen, cement och buteljer.

Härtill är att anmärka:

Träkol skeppas i öppna pråmar och icke i säckar. Hela exporten deraf från Sverige framgår af följande tabell:

Export af träkol

1898:

Till Danmark	60,656 hl.	30,328 kr.
» Tyska riket	410 »	205 »
» Storbritannien	39,795 »	19,898 »
	<hr/>	<hr/>
	100,861 hl.	50,431 kr.

1899:

Till Danmark	50,392 hl.	25,196 kr.
» Tyska riket	11 »	6 »
» Storbritannien	19,914 »	9,957 »
» Ryssland	36 »	18 »
	<hr/>	<hr/>
	70,353 hl.	35,177 kr.

Ekbark exporteras till Finland och Danmark öppen på mindre fartyg, endast till England i säckar. Hela exporten af varan utgjorde

1898:

Till Finland	51,534 hl.	51,534 kr.
» Danmark	90,915 »	90,915 »
» Tyska riket	627 »	627 »
» Storbritannien	13,809 »	13,809 »
	<hr/>	<hr/>
	156,885 hl.	156,885 kr.

1899:

Till Finland.....	90,858 hl.	90,858 kr.
» Danmark.....	83,615 »	83,615 »
» Tyska riket	2,258 »	2,258 »
» Storbritannien.....	6,185 »	6,185 »
	<u>182,916 hl.</u>	<u>182,916 kr.</u>

Om export af trådrullar skulle förekomma, måste den vara så liten, att den icke anses värd att upptagas i kommerskollegii rapport, ty hvar-ken trådrullar eller bobiner förekomma deri.

Cement för export förpackas *endast i tunnor*.

Den ekonomiska betydelsen af gamla säckar för export är, hvad *glas-bruken* beträffar, mycket underordnad. Export i säckar af deras produk-ter förekommer nemligen endast, som naturligt är på grund af varornas beskaffenhet, när det gäller varor af mycket grof kvalitet.

Hvilken betydelse exporten af gödningsämnen kan ha för den svenska industrien, visas återigen af följande tabell, som klargör, dels hur ringa de mängder äro af gödningsämnen, som exporteras från Sverige, dels hur ofantligt stora mängder, som hit införas eller som åtgå inom landet af den inhemska tillverkningen.

Export af gödningsämnen från Sverige

1898:

Superfosfat	4,667 kr.
Andra slag (sillguano m. m.).....	56,888 »
	<u>61,555 kr.</u>

1899:

Superfosfat.....	880 kr.
Andra slag	11,989 »
	<u>12,869 kr.</u>

Import af gödningsämnen till Sverige

	år 1898:	år 1899:
Benmjöl	14,408,337 kg.	10,843,807 kg
Råa fosfater	25,702,889 »	28,607,940 »
Transport	<u>40,111,226 kg.</u>	<u>39,451,747 kg.</u>

	Transport	40,111,226 kg.	39,451,747 kg.
Superfosfat.....		36,683,108 »	22,829,190 »
Stassfurt- och kalisalt		53,260,946 »	43,859,275 »
Tomasfosfat		36,149,459 »	31,568,810 »
Andra slag (guano).....		1,235,382 »	1,856,535 »
Chilesalpeter.....		15,130,121 »	14,694,648 »
Svafvelsyrad ammoniak		81,149 »	181,047 »
		<hr/>	<hr/>
		182,651,391 kg.	154,441,252 kg.

Gödningsämnen tillverkade i Sverige

	år 1898:	år 1899:
Svafvelsyrad ammoniak	888,603 kg.	894,810 kg.
Benmjöl.....	5,085,488 »	5,484,889 »
Sillguano	1,524,102 »	397,500 »
Superfosfat.....	68,260,000 »	54,425,000 »
Tomasfosfat	15,769,850 »	14,079,200 »
	<hr/>	<hr/>
	91,528,043 kg.	75,281,399 kg.

Dessa siffror torde bättre än ord belysa exportens ringa betydelse för dessa varor.

Då nu dessutom till förpackning af tomasfosfat vid de svenska fabrikerne gamla säckar ej användas, utan nya sådana tagas hos de svenska jutefabrikerne, så motsvarar antalet af de med gödningsämnen från utlandet inkommande säckar, och hvilka sedermera billigt kunna uppköpas här i landet, icke blott många gånger det behof af förpackning, som för de inom Sverige befintliga gödningsfabrikerne kan komma i fråga, utan lemna ett öfverskott, tillräckligt äfven till förpackning af sådana handelsvaror, hvilka utskottet icke närmare namngaf, utan blott antydde.

Talet om de sanitära vådorna af importen af gamla säckar besvarar utskottet endast med att tullen väl icke aflägsnar dessa vådor. Detta är dock just hvad afsigten med den är. Man afser nemligen med tullen icke blott att försvåra, utan att förhindra importen af de gamla, smutsiga och baktarieinficerade säckarne. Men upphör importen, då aflägsnas ju också de sanitära vådorna.

Utskottets försvar för de gamla säckarne utmynnar till sist i det skäl, som synes vara det egentliga kardinalskälet. Det vill skydda superfosfatindustrien för att gå miste om billigt emballage.

Här gäller dock att väga ej industri mot industri, utan verkan mot verkan. Hålles dörren öppen för de gamla säckarne, säges detta vara liktydigt med juteindustriens död. Stänges den, blir verkan för visso icke denna för superfosfatindustrien. Redan detta gör en betydlig skilnad. Det gäller ej att väga, om man vill skydda den ena industrien eller den andra, utan det gäller, om man vill vägra juteindustrien det skydd, utan hvilket den icke kan lefva, för att undgå möjligheten att minska superfosfatbolagens betydande utdelningar.

Att denna senare industri kan motstå en obetydlig förhöjning af sina emballagekostnader, torde klart nog kunna framgå af följande öfversigt öfver dithörande fabrikers utdelningar:

Af dessa fabriker utdelade under åren 1896 och 1897 Stockholms Superfosfatfabriks A. B. hvar år 5 samt Skånska Superfosfat- och Svafvelsyrefabriks A. B. i Helsingborg hvarterdera året 7 procent. Under de tre åren 1898, 1899 och 1900 utdelade det förra bolaget för hvar år 6 procent och det senare bolaget under åren 1898, 1899 och 1900 respektive 8, 10 och 20 procent.

För öfrigt skulle den begärda tullen å de gamla säckarne alls icke bli så dryg som utskottet syntes föreställa sig. De säckar, superfosfatfabrikerna behöfva, väga levererade från de svenska jutefabrikerna endast mellan 400 och 700 gram. Väga de gamla säckar, de använda, ett å ett och ett halft kilo, kommer detta sig deraf, att de dels äro större än de behöfva vara och vid förpackningen måste vikas in, dels derpå, att all den smuts, de innehålla, i högst väsentlig grad ökar deras vikt.

Att säckarne äro tunga är visserligen till fördel för superfosfatfabrikerna, därför att de sälja sin vara brutto för netto. Det blir jordbrukarne bland deras afnämare, som få betala vigtskilnaden i smuts, liksom den utgjordes af levererad vara. Men att skydda en dylik fabrikanternas fördel på bekostnad af en annan industri är väl knappast Riksdagens nppgift vid näringarnas tillgodoseende, något som ock framhållits i en från sakkunnigt håll i frågan utarbetad skrift.

Utskottet anför till slut, att svårigheter och tidsförlust skulle uppstå vid återinförsel af s. k. returemballage. Detta är redan förut delvis bemött dermed, att nästan intet returemballage förekommer. Skulle emellertid sådant ifrågakomma, så låter detta med största lätthet göra sig. Tullkamrarne gå i dylikt fall så långt till mötes, att de på en skriftlig och af tvenne personer bestyrkt ansökan tillåta tullfritt återinförande af emballage, som förut användts vid utskeppning af inhemska varor.

Sådana äro de skäl, utskottet förebragt för bibehållandet af tullfriheten för gamla säckar.

Jag öfvergår nu till det skäl, som anförts för bevarandet af tullrestitutionen på trämasseemballage.

Det gäller härvid först att tillse, om kulikonkurrensen från Indien verkligen är sådan, att jutefabrikernas bestånd är omöjliggjordt, om den fortsättes; sedan att undersöka, om bibehållandet af tullrestitutionen på trämasseemballage är en nödvändighet för trämassefabrikerna.

Hvilka de arbetsförhållanden äro i Indien, som göra, att den indiska industrien alltid måste gå med seger ur striden med en icke på effektivt sätt tullskyddad europeisk industri, har redan utförligt uppvisats i de rapporter från medlemmen af Britiska parlamentet sir John Leng, som återgifvits i herr Behmers motion af 1899.

Jag behöfver därför här endast i fråga om dem erinra om att den indiska industrien, tack vare den roll kulierna i Indien spela som arbetare, kan erhålla arbetskraft för ungefär sjettedelen af den lön, som i Europa måste krävas af en arbetare, för att han skall kunna föra en menniskovärdig tillvaro. Detta förhållande har ock visat sina verkningar i det sätt, på hvilket den indiska juteindustrien redan vuxit sig stark och konkurrenskraftig under de relativt få år den bestått, så att från densamma nu redan existerar en konkurrens, hvilken våra lagstiftare, när de i samband med 1888 års tulltaxa beviljade tullrestitutionen för emballageväf, aldrig kunde förutse, ja ej ens ana möjligheten af.

Hur den indiska juteindustrien utvecklats under de knappa trettio år den existerat, synes bäst af följande tabellariska öfversigt:

under affärsåret	1872	funnos i Indien	1,815	väfstolar
»	»	1878	»	»
»	»	1880	»	»
»	»	1886	»	»
»	»	1892	»	»
»	»	1894	»	»
»	»	1897	»	»

Numera finnas i Indien 35 jutespinnerier och väfverier med ett sammanlagdt antal af 15,242 väfstolar och 515,264 spindlar, och i hvilka äro sysselsatta 110,462 arbetare.

Betydelsen vid export af den indiska konkurrensen framgår af följande siffror:

1896: 219,886,264 säckar,	84,991,700 yds juteväfn. o.	2,824,650 kg. div. jutevaror.
1897: 382,612,815 »	213,911,651 » »	5,171,000 » » »
1898: 374,062,017 »	243,795,460 » »	6,297,750 » » »
1899: 366,619,462 »	283,831,230 » »	6,708,350 » » »
1900: 441,444,948 »	329,135,301 » »	4,212,800 » » »

Dessa enorma från år till år stigande kvantiteter jutevaror hafva hufvudsakligast fått afnämare i Förenta staterna, Syd-Amerika, Australien och för öfrigt i sådana länder, der intet tullskydd eller ett otillräckligt sådant finnes. *Till de senare hör Sverige*, i hvars tullstadga angående juteväfnader och säckar finnas luckor, genom hvilka den indiska konkurrensvaran obehindradt kan inströmma.

Till Sverige infördes under 1900 och första månaderna af 1901 enligt uppgifter från tullkamrarna 5,500,000 yards väfnader, motsvarande 1,037,402 kg. Någon marknad i andra europeiska länder, såsom Tyskland, Frankrike, Italien, Österrike, Ryssland etc., hafva dessa indiska fabriker deremot icke kunnat eröfra sig, då dessa länder äro beskyddade af sådana tullar, som hittills förhindrat de indiska ansträngningarna att intränga på deras område, och hvilka säkerligen skulle höjas, i den mån det kräfves för uteslutande af den indiska konkurrensen.

I Tyskland gör sig för närvarande en begäran efter högre tullskydd för juteartiklar gällande just med anledning af de indiska fabrikers bemödanden för att vinna den tyska marknaden. Ja, äfven den engelska och skotska högt utvecklade juteindustrien, den äldsta i Europa, hvilken förr försåg hela världen med dess behof af jutefabriker, har ju steg för steg blifvit tillbakaträngd af Calcuttafabrikerna med deras billigare tillverkningar, och står, då den icke åtnjuter tullskydd, hotad i sitt eget hemland.

Hvad den indiska kulikonkurrensen betydt för våra svenska jutefabriker synes bäst af den nödlidande ställning, i hvilken de nu mera befinna sig.

Derom meddelas i en från dessa fabriker själfva genom en deras förtroendeman lemnad redogörelse, hvars siffror och uppgifter sålunda måste tillerkännas full beviskraft beträffande deras ställning, följande:

»Under de första åren, innan konkurrensen från Indien var känbar i Europa, gingo våra svenska jutefabriker framåt. De kunde då utveckla sina anläggningar och lemna skäligen utdelning på det i dem insatta kapi-

talet. Förhållandena ha sedan dess gestaltat sig annorlunda. Nu lemna trots all upptänklig sparsamhet icke blott samtliga våra svenska jutfabriker ingen utdelning, utan man har dertill, för att hålla dem uppe och ge sysselsättning åt de arbetare, som der ha sitt bröd, varit tvungen till betydande tillskott. Ställningen är sådan, att man, om icke det skydd, som är nödvändigt, lemnas, står inför den tvingande nödvändigheten att stänga fabrikerna, slopa det dyrbara maskineriet och afskeda arbetarskarorna.

Det faktum jag här framdragit bestyrkes deraf, att utdelningen för de svenska fabrikerna under de 2 sista åren varit lika med nol och driften förlustbringande, samt att till och med ställningen vid en af dem, Oskarsström, blifvit sådan, att man måst företaga en reducering af aktierna och söka utsläppa nya preferensaktier, som nedanstående annons, införd i tidningen Halland för den 20 november, visar:

Kungörelse. Extra bolagsstämma med aktieegarne i Skandinaviska Jutespinneri- och Väfveriaktiebolaget hålles i Halmstad onsdagen den 11 nästa december klockan 2,15 eftermiddagen å Hallands Enskilda Banks lokal derstädes; och förekomma dervid till behandling följande ärenden:

- 1:o fråga om nedsättning af aktiernas värde med 25 procent;
 - 2:o fråga om utsläppandet af preferensaktier å 750 kronor per styck till ett belopp af högst 600,000 kronor;
 - 3:o fråga om ändringar i bolagsordningen; samt
 - 4:o andra frågor, som härmed kunna stå i samband.
- Halmstad i november 1901.

Styrelsen.»

Att den svenska juteindustrien, en industri som kostat 6 millioner kronor i anläggning och som nu ger uppehälle åt en arbetarebefolkning af cirka 5,000 människor, icke endast är hotad utan dömd till döden, om den indiska konkurrensen icke stoppas genom ett fullständigande i vår tulltaxa, som mot dess invasion tilltapper ett hål, som ingen 1888 kunde förutse, är sålunda uppenbart.

Detta belyses ytterligare af följande mera detaljerade upplysningar angående den svenska juteindustriens uppkomst, betydelse och arbetsvilkor, hvilka också af dess målsmän framlemnats till allmänhetens bedömande:

»Under åren 1889 och 1890 samt 1897 uppstodo följande juteetablissemment i Skandinavien:

- Svenska Juteväfveri-Aktiebolaget, Södertelge;
- Jonsered's Fabrikers Aktiebolag, Göteborg;

Skandinaviska Jute-Spinneri- & Väfveri-Aktie-Bolaget, Oskarsström;
 Skånska Jutefabriks-Aktiebolaget, Helsingborg;
 Christiania Seildugsfabrik, Christiania;

och innehafva dessa fabriker för närvarande ett sammanlagdt antal af 13,200 spindlar och 805 väfstolar, samt representera de svenska fabrikererna ett anläggningskapital af cirka kronor 6,100,000, rörelsekapital inberäknadt.

Den betydelse för landet, denna unga industri redan vunnit, framgår af följande siffror:

Vid fabrikererna äro sysselsatta cirka 2,020 manliga och qvinliga arbetare, hvilka med sina familjeanhöriga uppgå till ett antal af cirka 5,000 personer.

I aflöningar utbetalas hos fabrikererna årligen cirka 1,300,005 kronor. Dock icke allenast till den vid fabrikererna fast anställda arbetarkåren lemna juteindustrien i landet lönande sysselsättning, utan äfven ett stort antal utomstående, i synnerhet familjemödrar, beredas tillfälle att genom handsömnad i hemmen skaffa sig en välbehöflig inkomst. Af stor betydelse för inhemska jernvägar, rederibolag, speditjonsfirmor med flera är äfven hemlandets juteindustri, då dess årliga produktioner, hvilka skola forslas öfver hela riket, samt transport af råvara, kol etc., motsvara inalles cirka 35,000,000 kg. Såsom stora förbrukare af fabrikationsmaterialier, potatismjöl, olja och dylikt, bilda de för öfrigt en värdig länk i den svenska handels- och industriverlden. Hvad slutligen de enskilda fabrikererna betyda för de samhällen, hvori de äro belägna, belyses tillräckligt af det uppsving, befolkningstillväxten i dessa tagit efter juteindustriens tillkomst.

Jutefabrikationen är med hänsyn till Corchorusfiberns säregna egenskaper af mycket komplicerad art. Den behöfver för de ofantligt många manipulationer, som krävas för fiberns förarbetande till garner, väfnader etc., en vidlyftig och dyrbar maskinel inrättning, för hvars skötande en stor arbetspersonal är af nöden. Det är af dessa och flera andra tekniska förhållanden således icke möjligt att drifva en juteindustri under en viss skala, hvarför också de inländska jutefabrikererna hvar för sig representera en anläggning, tillhörande de största i Sverige. I sin moderna stil, med de ljusa, höga arbetssalarna, de väldiga kraftstationerna för drifvarvet af de tusentals spindlarne, väfstolarne och andra maskiner och med sina flitiga händer förete de en imponant anblick. För arbetarebefolkningen äro uppförda trefliga och sunda bostäder, belägna i fabri-

kens omedelbara närhet. För understöd i sjukdoms- och dödsfall finnas egna och förmånliga sjuk- och begravningskassor.

Vid juteindustrins början funnos i Sverige inga med denna fabriktionsgren förtrogna arbetare, hvarför fabrikerna hade att sjelfva upplära och utbilda sådana, hvilket också lyckades ovanligt bra och fort. Den stegrade produktionen från år till år vittnar bäst härom. Så tillverkades:

	Garn		Väfnader		Öfriga fabrikat
År 1890	1,402,000	kg.	5,097,000	intr = 1,822,000	kg. 27,000 kg.
» 1891	2,840,000	»	9,573,000	» = 3,290,000	» 38,000 »
» 1892	4,246,000	»	11,975,000	» = 3,790,000	» 36,000 »
» 1893	4,930,000	»	13,631,000	» = 4,250,000	» 35,000 »
» 1894	4,455,000	»	13,663,000	» = 4,099,000	» 69,000 »
» 1895	5,384,000	»	13,972,000	» = 4,479,000	» 107,000 »
» 1896	5,368,000	»	14,388,000	» = 4,453,000	» 207,000 »
» 1897	5,243,000	»	14,046,000	» = 4,566,000	» 245,000 »
» 1898	5,814,000	»	14,953,000	» = 5,000,000	» 294,000 »
» 1899	5,223,000	»	13,666,000	» = 4,378,000	» 380,000 »
» 1900	6,363,000	»	16,078,000	» = 5,056,000	» 556,000 »

Dessa kvantiteter motsvarade till fullo behovet i de båda skandinaviska rikena, men kunde dess värre allaredan i början af den inländska industriens utveckling ej fullständigt afsättas. Juteindustrien har nemligen fått ett skydd, som endast skenbart och delvis är effektivt. Detta på grund deraf, att en stor del inländska trämassfabrikanter begagnade sig af tulltaxans undantagsbestämmelse för juteväfnader och importerade sådana i stora mängder från Indien, mot hvars konkurrens en täflan af europeiska fabriker, som förut visadt, är omöjlig. Ett förhållande, som ytterligare försvårar den så otillräckligt skyddade svenska juteindustriens ställning gent emot den indiska, äro frakterna för färdiga jutefabriker. En ton = 1,016 kg. juteväfnader i pressade balar kostar i frakt från Calcutta via London till Stockholm, Gefle eller Sundsvall i ett för allt 40 kronor, hvaremot de svenska fabrikerna för samma kvantitet hafva att betala öfver hufvud inom Sverige en lika hög och ännu högre frakt. Exempelvis må nämnas, att frakten från Göteborg till Gefle med jernväg utgör 45 kronor och från Södertelje sjöledes till norrbottniska hamnar 35 kronor, respektive efter 1 oktober till och med 65 kronor.

Vi se således, att de indiska jutefabrikerna äfven vid transporten af

sina alster till Europa framför oss hafva stora fördelar. Orsaken äfven till dessa förhållanden är det billiga kuliarbetet, som intränger på de sjöfarandes område och här, på samma sätt som den indiske arbetaren i jute-industrien, underbjuder den europeiske arbetaren. Stora lastångare och segelfartyg, rymmande 25 à 30,000 jutebalar och uteslutande insatta för jutetraden mellan Indien och de större europeiska hamnarna, föra en besättning, hvilken med undantag af befälet endast består af indiska kulis.»

Om de svenska jutefabrikerna genom bristande skydd mot den indiska kulikonkurrensen måste nedläggas, betyder detta en direkt kapitalförlust af millioner, men det betyder också, att tusentals arbetare gå miste om sin egen och sina familjers utkomst. Denna utkomst gör dem för närvarande till skattedragande medborgare i de kommuner de tillhöra, af en betydelse, som bäst framgår ur nedanstående uppgift för veckolöner i Sverige, anförda till jmförelse med de indiska arbetarnes aflöningar.

Jmförelse mellan arbetspriserna pr vecka.

	F a b r i k s a f d e l n i n g a r .							
	I Calcutta.					I Sverige.		
	Rup.	annas.	Kr.	öre.	arbetare	Kr.	öre.	arbetare
För jutebräkning och sortering	3	—	3	18	manlig	21	50	manlig
Vid kardmaskin	1	14	1	99	»	9	60	qvinlig
» förspinnmaskin	1	12	1	86	»	9	70	»
» finspindlarne	2	6	2	57	»	11	15	»
» mangel- och kalandermaskin	2	8	2	64	»	21	10	manlig
Appreturarbetare.....	1	15	2	02	»	17	90	»
Vid packpressmaskin.....	2	10	2	79	»	16	15	»
Groffarbetare.....	1	12	1	86	»	16	—	»
Vid spol- och copsmaskiner.....	1	15	2	05	»	10	80	qvinlig
» varpmaskinerna	3	4	3	48	»	22	70	manlig
» väfstolarne	3	5	3	50	»	15	50	qvinlig
» rullösmsmaskinerna	1	9	1	65	qvinlig arbetare	11	95	»

Denna framställning bör, synes det, vara talande.

Man ser här af, icke blott huru hotad juteindustriens ställning är, utan äfven, hvilken nationalekonomisk betydelse, dess bibehållande för vårt land har, dels genom de stora kapital, som i densamma äro nedlagda, dels genom den arbetsförtjenst, den skänker tusentals arbetare, som, om den tvingas att upphöra, från sjelfförsörjande skattedragare skola förvandlas till arbetslösa, som måhända skola falla fattigvården i sina kommuner till last.

Juteindustriens betydelse är sålunda klar liksom dess ställning, om tullrestitutionen för omslagsväf bibehålles.

Att denna industri icke kan fortfara att bestå i Sverige, om den icke erhåller skydd mot den indiska kulikonkurrensen, är med tillräckligt talande siffror påvisadt, liksom omöjligheten för all industri i Europa att bestå i konkurrensen mot en industri, som är baserad på kuliarbete, om den icke skyddas af tullar, som motvåga fördelarna af detta arbete.

Det gäller då att se, om tullrestitutionen är nödvändig för trämassefabrikerna.

För de mera betydande bland dessa bolag har utdelningen under de senare åren ställt sig på följande sätt:

Billeruds aktiebolag under åren 1896, 1897, 1898, 1899 och 1900 respektive 37 $\frac{1}{2}$ %, 40 %, 40 %, 20 %, 25 %.

Stjerner aktiebolag under åren 1896, 1897, 1898, 1899 och 1900 respektive 16 %, 14 %, 9 $\frac{1}{2}$ %, 16 %, 15 %.

Storviks Sulfit-aktiebolag under åren 1896—1900 15 procent årligen.

Stora Kopparbergs Bergslags aktiebolag under åren 1896, 1897, 1898 1899 och 1900 respektive 9 %, 10 %, 12 %, 14 %, 14 %.

Det är industrier, hvilka lemna sådan utdelning som den här ofvan exemplifierade, samt superfosfatindustrien, hvars utdelningar relaterats förut, och hvilkas hela vinst dock visst icke framgår genom dessa utdelningssiffror, då många af dessa bolag blott utdela en del af den vinst de göra och använda den öfriga till konsolidering och afskrifningar, man arbetat på att skydda såsom nödlidande för den obetydliga ökningen i deras omkostnader för emballage, på bekostnad af industri, hvars ställning är sådan som juteindustriens.

Af det nu sagda torde vara med klara fakta och siffror bevisadt: för det första att, som jag sagt, de skäl, som förut anförts till afstyrkande af de motioner, som redan väckts angående förändringar af de stadganden i tulltaxan, som röra juteindustrien, icke hålla streck,

för det andra, att den, såsom visadt är, ur flere synpunkter national-

ekonomiskt betydelsefulla juteindustrien, för att icke dö, nödvändigt behöfver det fullständigande af det skydd, lagstiftarne 1888 ville skänka den, hvilket nu för tredje gången för dess räkning begäres, ett skydd, hvars afsaknad försätter den i en *missgynnad undantagsställning* till öfriga industrier i vårt land, samt

för det tredje, att de industrier, till hvilkas fördel man hittills afslagit hvarje begäran i detta syfte, superfosfat och trämasseindustrierna, åter alldeles icke för att lefva och blomstra ha af nöden den *gynnade undantagsställning*, hvars bibehållande synes vara det enda sakliga skäl, som kan uppletas för afstyrkande af såväl de 1895 som de 1899 väckta motionerna i frågan.

På dessa nu närmare utvecklade skäl, och då ett bibehållande af sakernas nuvarande tillstånd hvarken kan vara förenligt med rättvisa eller ens billighet eller ett sådant skydd af de inhemska näringarne, som bildar principen i vårt tullsystem, tillåter jag mig alltså, att äfven inför detta års Riksdag med vördsam begäran om motionens remitterande till bevillningsutskottet, hemställa:

att rubriken »säckar tydligen brukade och slitna — fria» måtte utgå ur tulltaxan, och att dylika säckar må underkastas samma tullsats, som gäller för nya; samt

att § 9 mom. 2 af de vid gällande tulltaxa fogade underrättelser om »hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör» äfvenledes måtte utgå.

Stockholm den 27 januari 1902.

Gust. Ekdahl.